

[Αυτόματη μετάφραση - Automatic translation \(Google translate\)](#)

[Σύνδεσμος απόφασης](#)

[<< Επιστροφή](#)

Απόφαση **78 / 2023** (Α1, ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ)

Αριθμός 78/2023

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Α1' Πολιτικό Τμήμα

Συγκροτήθηκε από τους Δικαστές: Ευδοξία Κιουπτσίδου - Στρατουδάκη, Προεδρεύουσα Αρεοπαγίτη, Ιωάννα Κλάπα - Χριστοδουλέα - Εισηγήτρια, Χρήστο Κατσιάνη, Ασημίνα Υφαντή και Κανέλλα Τζαβέλλα - Δημαρά, Αρεοπαγίτες.

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του, στις 10 Οκτωβρίου 2022, με την παρουσία και του Γραμματέα Γεωργίου Φιστούρη, για να δικάσει την υπόθεση μεταξύ:

Της αναιρεσείουσας: Α. Κ. του Γ., κατοίκου ..., η οποία εκπροσωπήθηκε από την πληρεξούσια δικηγόρο της Αικατερίνη - Παρασκευή Αγγελοπούλου με δήλωση κατ' άρθρο 242 παρ. 2 ΚΠολΔ και κατέθεσε προτάσεις.

Του αναιρεσιβλήτου: Ν. Ζ. του Δ., κατοίκου ..., ο οποίος παραστάθηκε μετά του πληρεξουσίου δικηγόρου του Κυριάκου Σαμπάνη και κατέθεσε προτάσεις.

Η ένδικη διαφορά άρχισε με την από 24/10/2017 αγωγή της ήδη αναιρεσείουσας και την από 9/1/2018 ανταγωγή του ήδη αναιρεσιβλήτου, που κατατέθηκαν στο Μονομελές Πρωτοδικείο Πειραιώς και συνεκδικάστηκαν. Εκδόθηκαν οι αποφάσεις: 3618/2018 οριστική του ίδιου Δικαστηρίου και 298/2021 του Μονομελούς Εφετείου Πειραιώς. Την αναίρεση της τελευταίας απόφασης ζητεί η αναιρεσείουσα με την από 26/6/2021 αίτησή της.

Κατά τη συζήτηση της αίτησης αυτής, που εκφωνήθηκε από το πινάκιο, οι διάδικοι παραστάθηκαν, όπως σημειώνεται πιο πάνω. Ο πληρεξούσιος του αναιρεσιβλήτου ζήτησε την απόρριψη της αιτήσεως και την καταδίκη του αντίδικου μέρους στη δικαστική δαπάνη.

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Η υπό κρίση από 26-6-2021 (570/63/30-6-2021) αίτηση αναίρεσης, με την οποία προσβάλλεται η, αντιμωλία των διαδίκων, κατά την ειδική διαδικασία των οικογενειακών διαφορών, εκδοθείσα 298/2021 απόφαση του Μονομελούς Εφετείου Πειραιώς, ασκήθηκε νομότυπα και εμπρόθεσμα (495, 552, 553, 556, 558, 564 παρ. 3, 566 παρ. 1 του Κ.Πολ.Δ), είναι παραδεκτή (άρθρο 577 παρ. 1 του ίδιου Κώδικα) και πρέπει να ερευνηθεί, περαιτέρω, ως προς το παραδεκτό και το βάσιμο των λόγων αυτής, κατ' άρθρο 577 παρ. 3 του ίδιου Κώδικα.

Με το ν. 4800/2021 (ΦΕΚ Α' 81/21-5-2021) περί "Μεταρρυθμίσεων αναφορικά με τις σχέσεις γονέων και τέκνων, άλλα ζητήματα οικογενειακού δικαίου και λοιπές επείγουσες διατάξεις" και δη με τα Κεφάλαια Α και Β αυτού αντικαθίσταται ή τροποποιείται σειρά διατάξεων του ενδέκατου Κεφαλαίου του Αστικού Κώδικα για τις σχέσεις γονέων και τέκνων και ιδίως για τα θέματα της γονικής μέριμνας των ανήλικων τέκνων (άρθρα 1510-1541 του Αστικού Κώδικα), ως ίσχυαν, ιδίως μετά τη μεταρρύθμιση του οικογενειακού δικαίου, η οποία συντελέστηκε με το ν. 1329/1983 και εναρμόνισε τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα προς το άρθρο 4 παρ. 2 του Συντάγματος για την ισότητα των φύλων και προς το άρθρο 21 παρ. 1 του Συντάγματος για την προστασία της παιδικής ηλικίας. Η ισχύς του νόμου αυτού, ως προς τα ανωτέρω Κεφάλαια, αρχίζει από τις 16-9-2021 (Κεφάλαιο Η' άρθρο 30), ενώ, κατά τη μεταβατική διάταξη του άρθρου 18 (Κεφάλαιο Ε'), τα Κεφάλαια Β' και Γ' εφαρμόζονται και στις εκκρεμείς υποθέσεις, επί των οποίων δεν έχει εκδοθεί, μέχρι την έναρξη ισχύος του νόμου, αμετάκλητη δικαστική απόφαση. Το Κεφάλαιο Α, υπό τον τίτλο "Σκοπός και Αντικείμενο", ορίζει ότι "Ο παρών νόμος αποσκοπεί στην εξυπηρέτηση του βέλτιστου συμφέροντος το τέκνου δια της ενεργού παρουσίας και των δύο γονέων κατά την ανατροφή του και την εκπλήρωση της ευθύνης τους έναντι αυτού. Οι διατάξεις του ερμηνεύονται και εφαρμόζονται σύμφωνα με τις διεθνείς συμβάσεις, που δεσμεύουν τη Χώρα, ιδίως με τη Διεθνή Σύμβαση για τα δικαιώματα του παιδιού, που κυρώθηκε με το ν. 2101/1992 και τη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας (Σύμβαση Κωνσταντινούπολης), που κυρώθηκε με το ν. 4531/2018. Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 1510, 1511, 1512, 1513, 1514, 1518 και 1520 του Α.Κ., όπως αντικαταστάθηκαν ή τροποποιήθηκαν με τον ως άνω νόμο, συνάγεται ότι η γονική μέριμνα του ανηλικού τέκνου περιλαμβάνει την επιμέλεια του προσώπου του (η οποία εμπεριέχει, ιδίως, την ανατροφή, την επίβλεψη, τη μόρφωση και την εκπαίδευση του τέκνου, καθώς και τον προσδιορισμό του τόπου της διαμονής του), επιπλέον δε, τη διοίκηση της περιουσίας του και την εκπροσώπηση του τέκνου σε κάθε υπόθεση ή δικαιοπραξία ή δίκη, που αφορά στο πρόσωπο ή στην περιουσία του. Σε περίπτωση διαζυγίου, ακύρωσης του γάμου ή διακοπής της συζυγικής συμβίωσης, όταν ανατρέπονται πλέον οι συνθήκες της ζωής της οικογένειας, καταργείται ο συζυγικός οίκος, δημιουργείται χωριστή εγκατάσταση του καθενός από τους γονείς, ωστόσο, οι γονείς εξακολουθούν να ασκούν από κοινού και εξίσου τη γονική μέριμνα. Με την εν λόγω ρύθμιση, η οποία βρίσκεται σε αρμονία με τη διάταξη του άρθρου 1510 εδαφ. α' του Α.Κ., που αναφέρεται στην έγγαμη συμβίωση, καθιερώνεται εκ του νόμου η κοινή άσκηση της γονικής μέριμνας, στην περίπτωση διαζυγίου, ακύρωσης του γάμου ή διακοπής της έγγαμης συμβίωσης, ακόμη και αν δεν υπάρχει συμφωνία των γονέων ή απόφαση του δικαστηρίου. Με τη νέα ρύθμιση του άρθρου 1513 του Α.Κ., η συνέχιση της από κοινού άσκησης της γονικής μέριμνας μπορεί να αποκλειστεί, εφόσον όμως συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 1514 παρ. 2 του ίδιου Κώδικα και όχι σε κάθε περίπτωση. Με την έννοια αυτή, η από κοινού άσκηση της γονικής μέριμνας, σύμφωνα με το νέο δίκαιο είναι υποχρεωτική, αφού ισχύει εκ του νόμου και ανεξάρτητα από το εάν τη θέλουν οι γονείς. Με τον όρο "εξακολουθούν" καταφάσκει η αναγκαιότητα αδιατάρακτης και αδιάκοπης διαβίωσης του ανηλικού, υπό τις συνθήκες, υπό τις οποίες ζούσε πριν από το χωρισμό των γονέων του και, ιδίως, αυτές που

αφορούν στις μεθόδους και στη φιλοσοφία ανατροφής, διαπαιδαγώγησης, εκπαίδευσής του, τις επιλογές ως προς τις εξωσχολικές του δραστηριότητες, την ψυχαγωγία του και τις κοινωνικές του συναναστροφές, αφού η διάσταση, το διαζύγιο, η διακοπή της συμβίωσης ή η ακύρωση του γάμου των γονέων του, δεν πρέπει να μεταβάλουν τον τρόπο άσκησης της γονικής μέριμνας του ανηλίκου τέκνου, η οποία πρέπει να ασκείται από κοινού και από τους δύο γονείς, καθόσον βασικός σκοπός είναι η ψυχική υγεία του ανηλίκου τέκνου, η ομαλή ένταξή του στο κοινωνικό περιβάλλον και η ανάπτυξη της προσωπικότητάς του. Με τον όρο "εξίσου" αποδίδεται η θεμελιώδης αρχή του οικογενειακού δικαίου, η οποία εισήχθη με το ν. 1329/1983 και εναρμόνισε, στο θέμα τούτο, τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα προς τα άρθρα 4 παρ. 2 και 21 παρ. 1 του Συντάγματος, περί της ισότιμης συμβολής και των δύο γονέων στην ανατροφή και τη διαπαιδαγώγηση του τέκνου και την ανάπτυξη της προσωπικότητάς του. Για τη λήψη της απόφασης, το δικαστήριο λαμβάνει υπόψη τους έως τότε δεσμούς του τέκνου με τους γονείς και τους αδελφούς του, καθώς και τις τυχόν συμφωνίες που έκαναν οι γονείς του για την άσκηση της γονικής μέριμνας. Με βάση την ως άνω διάταξη του άρθρου 1514 του Α.Κ. συνάγεται ότι, σε περίπτωση που η από κοινού άσκηση της γονικής μέριμνας των ανήλικων τέκνων δεν είναι δυνατή, εξαιτίας διαφωνίας των γονέων, η ρύθμιση αυτής γίνεται από το δικαστήριο, ενώ, ως περιπτώσεις διαφωνίας αναφέρονται, ενδεικτικά ("ιδίως"), οι περιπτώσεις που ο ένας γονέας αδιαφορεί ή δεν συμπράττει στη γονική μέριμνα ή δεν τηρεί την τυχόν υπάρχουσα συμφωνία για την άσκηση ή τον τρόπο άσκησής της, ή αν συμφωνία αυτή είναι αντίθετη προς το συμφέρον του τέκνου, ή αν η γονική μέριμνα ασκείται αντίθετα προς το συμφέρον του τέκνου. Αυτό, όμως, δεν σημαίνει ότι αρκεί, απλώς, η διαφωνία των γονέων για να απονεμίσει ο δικαστής την αποκλειστική επιμέλεια στον ένα γονέα. Πιο συγκεκριμένα, αν δεν συντρέξει σπουδαίος λόγος, που εγκυμονεί κινδύνους για το παιδί (περίπτωση κακοποιητικού, ψυχικά διαταραγμένου ή παντελώς αδιάφορου γονέα) ή αν δεν συντρέξει πραγματική αδυναμία άσκησης της συνεπιμέλειας από τον ένα γονέα, λόγω της μόνιμης μετεγκατάστασης του παιδιού σε άλλη πόλη ή χώρα, δεν νοείται ανάθεση της αποκλειστικής επιμέλειας στον άλλο γονέα ή έστω κατανομή της επιμέλειας, που μόνο κατ' επίφαση θα επέτρεπε την ουσιαστική συμμετοχή και των δύο γονέων στην ανατροφή και φροντίδα του παιδιού, διότι, διαφορετικά, ο δικαστής θα υπερέβαινε τα ακραία όρια της διακριτικής του ευχέρειας και θα ερμήνευε ή και θα εφάρμοζε εσφαλμένα το άρθρο 1514 του Α.Κ. Ως κατευθυντήρια γραμμή για την άσκηση της γονικής μέριμνας, στην περίπτωση διαφωνίας των γονέων του τέκνου και της προσφυγής τους στο δικαστήριο, αλλά και πυρήνας για τον προσδιορισμό της άσκησής της είναι το "βέλτιστο συμφέρον του τέκνου", που αποσκοπεί στην ανάπτυξη του ανηλίκου σε μια ανεξάρτητα και υπεύθυνη προσωπικότητα. Ο όρος "βέλτιστο συμφέρον" κατ' ουσίαν αποδίδει την προϊσχύσασα έννοια του "συμφέροντος του τέκνου" και, επομένως, δεν εισάγεται διαφοροποίηση σε σχέση με το προϊσχύσαν δίκαιο, ως προς την έννοια και το περιεχόμενο της αόριστης νομικής έννοιας του συμφέροντος του παιδιού. Ως τέτοιο (συμφέρον του παιδιού) νοείται το σωματικό, υλικό, πνευματικό, ψυχικό, ηθικό και γενικά κάθε είδους συμφέρον, που αποσκοπεί στην ανάπτυξη του ανηλίκου σε μια ανεξάρτητη και υπεύθυνη προσωπικότητα. Για την εξειδίκευση της αόριστης αυτής νομικής έννοιας παρέχονται, για πρώτη φορά, από το νομοθέτη, εκ των προτέρων, προσδιοριστικά στοιχεία, πέραν από το επιβαλλόμενο

στο δικαστή καθήκον να σεβαστεί την ισότητα μεταξύ των γονέων και να μην κάνει διακρίσεις, εξαιτίας του φύλου, του σεξουαλικού του προσανατολισμού, της φυλής, της γλώσσας, της θρησκείας, των πολιτικών ή όποιων άλλων πεποιθήσεων, της ιθαγένειας, της εθνικής ή της κοινωνικής προέλευσης ή της περιουσιακής - οικονομικής κατάστασής τους. Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 1511 παρ. 2 του Α.Κ. "η απόφαση του δικαστηρίου συνεκτιμά παραμέτρους, όπως την ικανότητα και πρόθεση καθενός εκ των γονέων να σεβαστεί τα δικαιώματα του άλλου, τη συμπεριφορά κάθε γονέα κατά το προηγούμενο χρονικό διάστημα και τη συμμόρφωσή του με τις νόμιμες υποχρεώσεις του, δικαστικές αποφάσεις, εισαγγελικές διατάξεις και προηγούμενες συμφωνίες που είχαν συνάψει με τον άλλο γονέα και αφορούν στο τέκνο". Τα κριτήρια αυτά αναδεικνύονται από το νομοθέτη και ισχυροποιούνται έναντι άλλων, χωρίς, ωστόσο, να δεσμεύουν το δικαστήριο, ως προς την ιεράρχηση ή την υιοθέτησή τους, στο σύνολό τους. Το κανονιστικό νόημα της αόριστης νομικής έννοιας υπερτερεί έναντι άλλου έννομου συμφέροντος, κατά την άσκηση της γονικής μέριμνας (λ.χ. του συμφέροντος των γονέων, των απώτερων ανιόντων, τρίτων προσώπων που έρχονται σε επαφή με το παιδί). Γνώμονας για τη σχετική απόφαση του δικαστηρίου είναι μόνο το συμφέρον του ανήλικου παιδιού, όπως τούτο κρίνεται σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση χωριστά, ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες της κάθε υπόθεσης. Η εξατομικευμένη κρίση συνιστά και εφαρμογή της επιταγής του άρθρου 2 παρ. 1 του Συντάγματος, η οποία αποκλείει τη στερεότυπη αντιμετώπιση, ως προς την αξιολόγηση ατόμων και προσωπικών σχέσεων. Έτσι, κρίσιμα προς τούτο στοιχεία είναι, μεταξύ άλλων, η καταλληλότητα του ή των γονέων για την ανάληψη του έργου της διαπαιδαγώγησης και της περίθαλψης του ανήλικου τέκνου, υπό καθεστώς ηρεμίας και ασφάλειας, καθώς και οι αναπτυσσόμενες μέχρι τότε, με ανεπηρέαστη επιλογή, δεσμοί του διαθέτοντος ικανότητα διάκρισης τέκνου με τους γονείς του και τυχόν αδελφούς του, ενώ μεγάλης σημασίας είναι και η, κατά το δυνατό, μικρότερη διατάραξη του μέχρι τούδε τρόπου ζωής του παιδιού, έτσι ώστε να διαφυλαχθεί, κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο, ο ψυχικός και συναισθηματικός κόσμος του, δεδομένου ότι η διάσπαση της έγγαμης συμβίωσης των γονέων, με συνεπακόλουθο και τη διάσπαση της οικογενειακής συνοχής, έχει ήδη κλονίσει την ψυχική ισορροπία και την αίσθηση ασφάλειας του τέκνου. Η μικρή ηλικία του ανήλικου τέκνου και το φύλο του δεν αποτελούν κυρίαρχο, κατά νόμο, στοιχείο για τον προσδιορισμό του συμφέροντος του ανήλικου, αναφορικά με την ανάθεση της γονικής μέριμνας ή επιμέλειας στον ένα από τους γονείς του, γιατί η άποψη ότι η γονική μέριμνα των μικρής ηλικίας τέκνων πρέπει να ανατίθεται στη μητέρα τους, λόγω του ότι έχουν ανάγκη της μητρικής στοργής και ιδιαίτερων περιποιήσεων, εξακολουθεί να ισχύει, κατά τις νεότερες ιατρικές, παιδαγωγικές και ψυχολογικές έρευνες, μόνο για την πρώιμη νηπιακή ηλικία, για την οποία αναγνωρίζεται υπεροχή στη μητέρα, ενώ, για το μεταγενέστερο χρόνο, αναγνωρίζεται ο σοβαρός ρόλος του πατέρα στην όλη διαμόρφωση των διαπροσωπικών σχέσεων του τέκνου. Ουσιώδους σημασίας είναι και η επισημαινόμενη στο νόμο ύπαρξη ιδιαίτερου δεσμού του τέκνου προς τον ένα από τους γονείς του και η περί αυτού ρητώς εκφραζόμενη προτίμησή του, την οποία συνεκτιμά το δικαστήριο, ύστερα και από τη στάθμιση του βαθμού ωριμότητάς του, εφόσον αυτή είναι προϊόν ελεύθερης και ανεπηρέαστης επιλογής του ανήλικου. Πρέπει, εξάλλου, να λαμβάνεται ιδιαίτερα υπόψη ότι ο ανήλικος, που έχει ακόμη ατελή την ψυχοπνευματική ανάπτυξη και την προσωπικότητά του υπό

διαμόρφωση, υπόκειται ευχερώς σε επιδράσεις και υποβολές των γονέων ή άλλων, οι οποίες, έστω και χωρίς επίγνωση γενόμενες, οδηγούν ασφαλώς στο σχηματισμό της μονομερούς διαμόρφωσης και προτίμησης προς τον ένα από τους γονείς, οπότε η προτίμησή του δεν εξυπηρετεί πάντοτε και το βέλτιστο συμφέρον του. Έτσι, υπό το κράτος της κατάστασης αυτής, το συμφέρον του ανηλίκου μπορεί να επιβάλλει να συμβιώνει τόσο με τη μητέρα του όσο και με τον πατέρα του και, ακολούθως, εφόσον έτσι προκαλείται η μικρότερη δυνατή διατάραξη του τρόπου ζωής του, να ανατίθεται η άσκηση της επιμέλειας αυτού από κοινού στη μητέρα και τον πατέρα του, δηλαδή, να γίνεται χρονική (ή εναλλασσόμενη) κατανομή αυτής ανάμεσα στους δύο γονείς ενώ και η γονική μέριμνα να ανήκει από κοινού και στους δύο, οι οποίοι θα οφείλουν να φροντίζουν για την ομαλή ανάπτυξη και το καλό του τέκνου τους από κοινού. Η έλλειψη δε συνεργασίας των γονέων δεν πρέπει να συνιστά εμπόδιο επιλογής της χρονικής κατανομής της επιμέλειας. Επίσης, η τυχόν εξάρτηση της χρονικά κατανεμημένης γονικής μέριμνας ή επιμέλειας από τη διάθεση συνεργασίας των γονέων αποδυναμώνει τη συγκεκριμένη λύση, διότι αφήνει τη δυνατότητα στο γονέα, που είναι περισσότερο συναισθηματικά δεμένος με τα παιδιά, να τα επηρεάσει σε βάρος του άλλου γονέα και να επιτύχει, μέσω της άρνησής του να συνεργαστεί για μια τέτοια λύση, το μείζον, ήτοι να ασκεί αυτός αποκλειστικά τη γονική μέριμνα ή επιμέλεια των τέκνων, περιθωριοποιώντας τον άλλο γονέα. Για το σκοπό αυτό, λαμβάνεται υπόψη η προσωπικότητα και η παιδαγωγική καταλληλότητα και υπευθυνότητα κάθε γονέα και συνεκτιμώνται οι συνθήκες κατοικίας και η οικονομική κατάσταση τούτων. Διάκριση πρέπει να γίνεται μεταξύ της χρονικής κατανομής της άσκησης της επιμέλειας μεταξύ των γονέων και της εναλλασσόμενης διαμονής (κατοικίας) του τέκνου. Η πρώτη συνιστά μορφή κατανομής της άσκησης της γονικής μέριμνας με περιοδικότητα και συνεπάγεται ότι το παιδί έχει εναλλασσόμενη κατοικία στον τόπο κατοικίας του γονέα του, ο οποίος, στο πλαίσιο αυτό, ασκεί μόνος του, κάθε φορά, τις πράξεις επιμέλειας του παιδιού για όλα τα θέματα, με εξαίρεση εκείνα που αφορούν στον πυρήνα, κατ' άρθρο 1519 παρ. 1 του Α.Κ. Αντιθέτως, η εναλλασσόμενη διαμονή μπορεί να διαταχθεί από το δικαστήριο αυτοτελώς, χωρίς την κατανομή της άσκησης της επιμέλειας, οπότε οι γονείς εξακολουθούν να ασκούν από κοινού την επιμέλεια του παιδιού (συνεπιμέλεια) (Α.Π. 535/2022, Α.Π. 1186/2021, Α.Π. 426/2021, Α.Π. 1135/2020, Α.Π. 358/2019). Εφόσον δε, ενόψει των ανωτέρω, το συμφέρον του τέκνου συνιστά αόριστη νομική έννοια με αξιολογικό περιεχόμενο, το οποίο εξειδικεύεται από το ουσιαστικό δικαστήριο, η κρίση του ως προς το αν, ενόψει των περιστάσεων που δέχθηκε, για την ύπαρξη των οποίων κρίνει ανέλεγκτα, εξυπηρετείται το συμφέρον του τέκνου, υπόκειται στον αναιρετικό έλεγχο (Α.Π. 1186/2021, Α.Π. 426/2021, Α.Π. 1175/2020).

Περαιτέρω, κατά τη διάταξη του άρθρου 559 αριθ. 1 του Κ.Πολ.Δ., αναίρεση επιτρέπεται αν παραβιάστηκε κανόνας του ουσιαστικού δικαίου, στον οποίο περιλαμβάνονται και οι ερμηνευτικοί κανόνες των δικαιοπραξιών. Με το λόγο αυτό ελέγχονται τα σφάλματα του δικαστηρίου κατά την εκτίμηση του νόμου βασίμου της αγωγής ή των ισχυρισμών των διαδίκων, καθώς και τα νομικά σφάλματα κατά την έρευνα της ουσίας της διαφοράς. Ελέγχεται, δηλαδή, αν η αγωγή, ένσταση κλπ, ορθώς απορρίφθηκε ως μη νόμιμη ή αν, κατά παράβαση ουσιαστικού κανόνα δικαίου, έγινε δεκτή ως νόμιμη ή απορρίφθηκε ή έγινε δεκτή κατ' ουσίαν (Ολ.Α.Π. 27/1998). Στην περίπτωση

που το δικαστήριο έκρινε κατ' ουσίαν την υπόθεση, η παράβαση κανόνα ουσιαστικού δικαίου κρίνεται ενόψει των πραγματικών περιστατικών, που ανελέγκτως δέχθηκε ότι αποδείχθηκαν το δικαστήριο της ουσίας και της υπαγωγής αυτών στο νόμο και ιδρύεται ο λόγος αυτός αναίρεσης αν οι πραγματικές παραδοχές της απόφασης καθιστούν εμφανή την παράβαση. Τούτο συμβαίνει όταν το δικαστήριο εφάρμοσε το νόμο, παρότι τα πραγματικά περιστατικά που δέχθηκε ότι αποδείχθηκαν δεν ήταν αρκετά για την εφαρμογή του ή δεν εφάρμοσε το νόμο παρότι τα πραγματικά περιστατικά που δέχθηκε αρκούσαν για την εφαρμογή του, καθώς και όταν προέβη σε εσφαλμένη υπαγωγή των πραγματικών περιστατικών σε διάταξη, στο πραγματικό της οποίας αυτά δεν υπάγονται (Ολ.Α.Π. 8/2018, Ολ.Α.Π. 7/2006).

Εξάλλου, κατά το άρθρο 559 αριθ. 19 του Κ.Πολ.Δ., αναίρεση χωρεί αν η απόφαση του δικαστηρίου της ουσίας δεν έχει νόμιμη βάση και ιδίως αν δεν έχει καθόλου αιτιολογίες ή έχει αιτιολογίες αντιφατικές ή ανεπαρκείς σε ζήτημα που ασκεί ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης. Ανεπάρκεια αιτιολογιών, κατά την έννοια της διάταξης αυτής, υπάρχει όταν δεν προκύπτουν από την απόφαση σαφώς και επαρκώς τα περιστατικά που είναι κατά νόμο αναγκαία για τη στοιχειοθέτηση στη συγκεκριμένη περίπτωση της διάταξης ουσιαστικού δικαίου που εφαρμόσθηκε ή όταν η απόφαση έχει ελλείψεις, όσον αφορά το νομικό χαρακτηρισμό των κρίσιμων περιστατικών που έγιναν δεκτά. Αντιφατικότητα δε αιτιολογιών υπάρχει όταν, εξαιτίας της, δεν προκύπτει ποια πραγματικά περιστατικά δέχθηκε το δικαστήριο για να στηρίξει το διατακτικό, ώστε να μπορεί να ελεγχθεί αν σωστά εφάρμοσε το νόμο. Η αντιφατικότητα ή ανεπάρκεια πρέπει να έχει σχέση με ουσιώδεις ισχυρισμούς και κεφάλαια παροχής έννομης προστασίας και επιθετικά ή αμυντικά μέσα και όχι με την επιχειρηματολογία των διαδίκων ή του δικαστηρίου, ούτε την εκτίμηση των αποδείξεων, εφόσον το πόρισμα από την εκτίμηση αυτή διατυπώνεται σαφώς (Α.Π. 1284/2018, Α.Π. 1132/2017).

Από την παραδεκτή, κατ' άρθρο 561 παρ. 2 του Κ.Πολ.Δ., επισκόπηση της προσβαλλόμενης απόφασης προκύπτει ότι το Εφετείο δέχθηκε, ως προς το ενδιαφέρον τον αναιρετικό έλεγχο κεφάλαιο αυτής, τα εξής: "Οι διάδικοι τέλεσαν νόμιμο θρησκευτικό γάμο..., στις .... Από το γάμο τους απέκτησαν δύο ανήλικα τέκνα, την Κ. Ζ., η οποία γεννήθηκε στις ... και τη Δ.-Π. Ζ., η οποία γεννήθηκε στις ... .. Αιτία της διάσπασης της έγγαμης συμβίωσης των διαδίκων αποτέλεσε αφενός μεν το ξέσπασμα έντονων και συχνών μεταξύ τους διενέξεων, αναφορικά με την αντιμετώπιση των καθημερινών οικογενειακών τους αναγκών, αφετέρου οι κατηγορίες, που απηύθυνε η ενάγουσα-αντεναγομένη στον εναγόμενο-αντενάγοντα ήδη από το φθινόπωρο του ... ότι αυτός εκδήλωνε ανάρμοστη σεξουαλική συμπεριφορά έναντι του μεγαλύτερου τέκνου τους, Κ., με αποκορύφωμα επεισόδιο που έλαβε χώρα στις ..., όταν η ενάγουσα-αντεναγομένη επιστρέφοντας στην οικία της, μετά ολιγοήμερη νοσηλείας της, κατά τη διάρκεια της οποίας τα τέκνα διέμεναν μόνα με τον πατέρα τους, υποστήριξε ότι έγινε αποδέκτης παραπόνων από την Κ. (ηλικίας τότε τριών ετών περίπου), που εμφάνιζε ερυθρότητα στα γεννητικά όργανα ότι πονούσε εκεί και ότι αυτό της το προκάλεσε ο πατέρας της, την προηγούμενη ημέρα, βάζοντας το δάκτυλό του μέσα στο βρακί της, στο 'πιπί' και στον 'ποπό' της με το ζόρι και λέγοντάς της κακά λόγια... η ανήλικη νοσηλεύθηκε στην ... Κλινική του Νοσοκομείου ... , από τις ... μέχρι και τις ..., όπου υποβλήθηκε σε σειρά κλινικών και εργαστηριακών εξετάσεων και ακόμη εξετάσθηκε στο

Παιδογυναικολογικό Τμήμα παρουσία παιδιάτρου. Κατά το πόρισμα της σχετικής εξέτασης δεν διαπιστώθηκε παθολογικό εύρημα ή κάκωση στα γεννητικά όργανα της ανήλικης. Ο παρθενικό υμένας δεν παρουσίαζε ρήξη... δεν διαπιστώθηκαν κακώσεις και από τον πρωκτό, ενώ ο τόνος του έξω σφικτήρα ήταν φυσιολογικός... Περαιτέρω, δυνάμει της υπ' αριθμ. ...διάταξης της Υποδιεύθυνσης Προστασίας Ανηλίκων, διατάχθηκε η διενέργεια παιδοψυχιατρικής πραγματογνωμοσύνης στο τέκνο από τον διευθυντή Δομής Ψυχικής Υγείας ... του Ελληνικού ....., παιδοψυχίατρο Π. Β., ο οποίος... συνέταξε την από ... έκθεση παιδοψυχιατρικής πραγματογνωμοσύνης, στο πόρισμα της οποίας και σε απάντηση των ερωτημάτων που του είχαν τεθεί, αποφαίνεται ότι... Από την συνεκτίμηση του κλινικού υλικού και των λοιπών δικογράφων... οι καταγγελίες... κρίνονται αβάσιμες. Στα συμπεράσματα αυτά κατέληξε ο πραγματογνώμονας παιδοψυχίατρος, έχοντας προηγουμένως επισημάνει στο σκεπτικό της εκθέσεώς του ότι η μαρτυρία της μητέρας του τέκνου δεν είναι κατ' ανάγκη συνειδητά ψευδής και πρέπει να ιδωθεί υπό το πρίσμα του ενδεχόμενου επηρεασμού της από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης ή και από την αρνητική προδιάθεσή της προς τον αντίδικό της, λόγω δυσπιστίας, εχθρότητας και θυμού προς το πρόσωπό του... Περαιτέρω,... εκδόθηκε το... υπ' αριθμ. 7/2020 βούλευμα του δικαστικού συμβουλίου του Ναυτοδικείου Πειραιά..., με το οποίο με σύμφωνα εισαγγελική πρόταση και εκτενή αιτιολογία, ομόφωνα το ανωτέρω συμβούλιο αποφάνθηκε να μην απαγγελθεί κατηγορία σε βάρος του εναγομένου-αντενάγοντος και νυν εκκαλούντος για τις κακουργηματικές πράξεις για τις οποίες τον κατεμήνυσε η ενάγουσα-αντεναγομένη και ήδη εφεσίβλητη... Ενόψει όλων των ανωτέρω, δεν αποδείχθηκε σεξουαλική κακοποίηση της ανήλικης Κ. από τον πατέρα της... Περαιτέρω, επειδή η ενάγουσα-αντεναγομένη, μετά την αποχώρηση του εναγομένου-αντενάγοντος από την οικογενειακή στέγη, εμπόδιζε την επικοινωνία αυτού με τα παιδιά τους, ο τελευταίος υπέβαλε ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου Πειραιά την από 22.7.2017 αίτηση ασφαλιστικών μέτρων κατά της εν διαστάσει συζύγου του περί προσωρινής ρύθμισης της επικοινωνίας του με τα ανήλικα τέκνα, που συνεκδικάστηκε με την από 2.5.2017 αίτηση της ενάγουσας-αντεναγομένης περί προσωρινής ανάθεσης της επιμέλειας των ανήλικων τέκνων στην ίδια και για επιδίκαση προσωρινής διατροφής και εκδόθηκε η 1271/2017 απόφαση ασφαλιστικών μέτρων του παραπάνω Δικαστηρίου, με την οποία ανατέθηκε προσωρινά η άσκηση της επιμέλειας των ανήλικων τέκνων στη μητέρα... και ρυθμίστηκε προσωρινά η επικοινωνία του (πατέρα) με τα τέκνα του... Περαιτέρω, ο πατέρας δεν επικοινωνήσε ξανά με τα τέκνα του παρά τις..., όταν κατά την παράδοση αυτών από τη μητέρα συνέβη κάποιο επεισόδιο, κατά το οποίο ο εναγόμενος, όταν η ενάγουσα του ανακοίνωσε ότι την ανωτέρω καθορισμένη ημέρα επικοινωνίας, τα παιδιά δεν ήθελαν να τον ακολουθήσουν... Το παραπάνω επεισόδιο ήταν μεμονωμένο, οφείλεται στην έντονη αντιδικία που είχαν αναπτύξει οι διάδικοι ως προς τη διεκδίκηση των ανήλικων τέκνων τους και στις μεταξύ τους ιδιαίτερα τεταμένες σχέσεις. Δεν αποδείχθηκε ότι απέμειναν ψυχολογικά τραύματα στα ανήλικα τέκνα από το παραπάνω επεισόδιο... εξ όλων των προαναφερόμενων αποδεικτικών μέσων δεν αποδείχθηκε κακοποιητική συμπεριφορά του πατέρα εις βάρος της Κ. ούτε απότομη στάση έναντι αυτής και της Δ.-Π.... Αντίθετα, αποδεικνύεται... ότι η αντεναγομένη με την παραπάνω συμπεριφορά της έχει προκαλέσει ψυχολογική και συναισθηματική αστάθεια στην ανήλικη Κ., υποβάλλοντάς την σε μια

διαδικασία απόδειξης σεξουαλικής της κακοποίησης από τον πατέρα της, ακόμη και με συνέντευξη... που πήρε μόνη της από το ανήλικο τέκνο, στις..., χωρίς την παρουσία τρίτου ειδικού ψυχολόγου ή παιδοψυχιάτρου... Σημειωτέον ότι η ενάγουσα-αντεναγομένη είχε τοποθετήσει εντός της οικογενειακής στέγης κάμερες από τον Οκτώβριο του ..., χωρίς να υποστηρίζει ότι από το βιντεοσκοπηθέν υλικό προέκυψε κάτι μεμπτό εις βάρος του εναγομένου-αντενάγοντος στην καθημερινότητά του με τα ανήλικα τέκνα και ιδίως με την Κ. Περαιτέρω και με την άρνηση της αντεναγομένης να επιτρέψει στα παιδιά να επικοινωνήσουν με τον πατέρα τους στο διάστημα από τις ... μέχρι τέλος Νοεμβρίου..., εκείνη παρεμπόδισε την ορισθείσα από το αρμόδιο Δικαστήριο επικοινωνία των ανήλικων τέκνων με τον αντενάγοντα, συμπεριφορά που οδηγεί σε απομάκρυνση και αποξένωση του μη έχοντος την άσκηση της επιμέλειας γονέα από τα ανήλικα τέκνα του. Η συμπεριφορά, όμως, αυτή δεν συνιστά την προσήκουσα προς το συμφέρον των τέκνων άσκηση της επιμέλειας από τον ασκούντα αυτή γονέα καθώς η παρεμπόδιση της επικοινωνίας με τον άλλο γονέα συνιστά καταχρηστική άσκηση της επιμέλειας των ανήλικων τέκνων. Η ενάγουσα-αντεναγομένη μετά την αποχώρηση του συζύγου της από την οικογενειακή εστία τον Απρίλιο του ..., ασκούσε αρχικά εν τοις πράγμασι και στη συνέχεια δυνάμει της 1271/2017 απόφασης ασφαλιστικών μέτρων του Μονομελούς Πρωτοδικείου Πειραιά, την επιμέλεια των ως άνω ανήλικων τέκνων. Η ίδια αγαπάει τα παιδιά της, τους δείχνει στοργή και τα περιποιείται. Εν τούτοις, δεν μπορεί να διαχειριστεί την αρνητική της προδιάθεση και τα αρνητικά της συναισθήματα εναντίον του εναγομένου-αντενάγοντος και με την προπεριγραφόμενη συμπεριφορά της, τον έχει απομακρύνει από τα ανήλικα τέκνα. Επιπλέον, με τις αβάσιμες εικασίες της σε βάρος του εν διαστάσει συζύγου της περί σεξουαλικής κακοποίησης της Κ. και τις συνεχείς επισκέψεις μαζί με την ανήλικη σε παιδοψυχολόγους που την ερωτούν συνεχώς για το ως άνω υποτιθέμενο γεγονός της κακοποίησής της και όπου συνεχώς γίνεται προσπάθεια ανίχνευσης γενικότερης κακοποιητικής συμπεριφοράς του πατέρα εις βάρος της, η Κ. έχει εκδηλώσει τη συναισθηματική ανασφάλεια... Εξάλλου, σε ό,τι αφορά την καταλληλότητα του αντενάγοντος να ασκεί την επιμέλεια των ανήλικων τέκνων... αυτός είναι στοργικός πατέρας και πριν από τη διάσπαση της έγγαμης συμβίωσης, τις ημέρες που δεν ήταν απασχολημένος με τη δουλειά του... κι επειδή η σύζυγός του βρισκόταν καθημερινά μέχρι το μεσημέρι στην εργασία της στον παιδικό σταθμό, αυτός αναλάμβανε την ανατροφή των τέκνων και τις οικιακές εργασίες της συζυγικής στέγης, εκτός από το μαγείρεμα, με το οποίο είχε επιφορτισθεί η πεθερά του. Ιδίως επισημαίνεται ότι τον Μάρτιο του ..., η ανήλικη κόρη των διαδίκων Κ., μόλις δύο ετών τότε, εμφάνισε καλοήγη όγκο στον εγκέφαλο και χειρουργήθηκε στο νοσοκομείο 'Μητέρα'. Ο αντενάγων-εναγόμενος παρέμεινε μαζί με το παιδί επί δώδεκα συνεχείς ημέρες στο νοσοκομείο, χωρίς να φύγει από δίπλα του, καθώς η σύζυγός του τότε είχε μόλις γεννήσει το δεύτερο τέκνο τους και διένυε την περίοδο της λοχείας. Περαιτέρω, μετά τη διάσπαση της έγγαμης συμβίωσης, ο ίδιος έχει διαμορφώσει στο διαμέρισμα, όπου πλέον κατοικεί στο ... ..., παιδικό δωμάτιο για τα ανήλικα τέκνα του... προς εξυπηρέτηση του αποκλειστικού συμφέροντος των τέκνων να αναπτύξουν τις σχέσεις τους και με τους δύο γονείς, ώστε στο μέλλον να εξελιχθούν σε ολοκληρωμένες προσωπικότητας, πνευματικά, συναισθηματικά και ψυχολογικά, πρέπει να κατανεμηθεί χρονικά η άσκηση της επιμέλειας ανάμεσα στους δύο γονείς, με εναλλασσόμενη

κατοικία των τέκνων στην οικία του γονέα, ο οποίος κάθε φορά ασκεί την επιμέλεια, όπως τούτο είναι εφικτό, αφού αμφότεροι οι γονείς έχουν τις κατοικίες τους στο ..., έτσι ώστε τις πρώτες έντεκα μέρες κάθε μήνα, να ασκεί την επιμέλεια των ανήλικων τέκνων ο πατέρας και τον υπόλοιπο μήνα να ασκεί την επιμέλεια αυτών η μητέρα. Η παρουσία της μητέρας στη ζωή των ανήλικων τέκνων κρίνεται σημαντική, δεδομένου ότι είναι το πρόσωπο που έχουν συνηθίσει οι ανήλικες να βλέπουν κοντά τους όλα αυτά τα χρόνια, οπότε ο αποχωρισμός τους από αυτή με ανάθεση της επιμέλειας αποκλειστικά στον πατέρα... θα επιβαρύνει ψυχολογικά τις ανήλικες. Αντίθετα, με τη λύση της χρονικής κατανομής της επιμέλειας, θα ενταχθεί στη ζωή των ανηλίκων και ο αντενάγων πατέρας τους, όπως επιτάσσει το συμφέρον τους, ενώ συγχρόνως θα επιλυθούν ζητήματα..., όπως η διαπιστωθείσα άρνηση της μητέρας να παραδίδει τα τέκνα στον πατέρα για τις ανάγκες της επικοινωνίας, οπότε τα τέκνα διατυπώνουν την άρνησή τους να τον ακολουθήσουν, καίτοι στις ηλικίες των πέντε και επτά ετών που βρίσκονται σήμερα δεν έχουν την ωριμότητα να διακρίνουν το συμφέρον τους ή και η τυχόν επικαλούμενη ασθένεια αυτών, την οποία στο ενδεκάημερο επιμέλειας που του αναλογεί θα αντιμετωπίζει ο πατέρας, ως έχω το σχετικό καθήκον στο διάστημα αυτό. Ωστόσο, όταν πρόκειται να ληφθεί απόφαση για εγχείρηση προς αντιμετώπιση κάποιου προβλήματος υγείας των τέκνων και για την επιλογή σχολείου ή εξωσχολικών δραστηριοτήτων θα απαιτείται η συνεννόηση και συμφωνία των γονέων, η οποία, ενόψει της έντονης διαφωνίας τους σε όλα τα ζητήματα που έχουν μέχρι σήμερα προκύψει, θα συντάσσεται γραπτώς. Τα τέκνα θα παραλαμβάνει ο πατέρας από την οικία της μητέρας στο ..., τα οποία θα του τα παραδίδει η ίδια είτε ένας από τους γονείς της την 1η ημέρα κάθε μήνα και ώρα 14.30' και θα τα επιστρέφει ο πατέρας ομοίως στην ως άνω οικία της μητέρας την 11η ημέρα κάθε μήνα και ώρα 20.30', όπου θα τα παραλαμβάνει είτε η ίδια είτε ένας από τους γονείς της, προς αποφυγή μεταξύ τους διενέξεων. Το πρόγραμμα αυτό θα ακολουθείται κυκλικά για όλο το μήνα, αλλά και κατά τις διακοπές των Χριστουγέννων και του Πάσχα και του καλοκαιριού, εκτός αν προκύπτει άλλη έγγραφη συμφωνία των διαδίκων που από κοινού θα ρυθμίσουν το πρόγραμμα των παραπάνω εορτών και των θερινών διακοπών διαφορετικά. Ο γονέας που δεν θα ασκεί την επιμέλεια στο διάστημα που την αποκλειστική άσκηση της επιμέλειας των τέκνων θα έχει ο άλλος γονέας, θα μπορεί να επικοινωνεί με τα ανήλικα τέκνα, καθημερινά, τηλεφωνικά ή μέσω skype, από ώρα 20.30 έως 21.00. Με την παραπάνω κατανομή της επιμέλειας μεταξύ των γονέων κρίνεται ότι θα τους δοθεί η ευκαιρία να επανατοποθετηθούν στο ζήτημα της φροντίδας των τέκνων τους και να επαναπροσδιορίσουν τις απόψεις τους ως προς το ζήτημα της μεταξύ τους συνεργασίας στο ζήτημα της ανατροφής τους, απαλύνοντας τις μεταξύ τους διαφορές. Η χρονική κατανομή της επιμέλειας, με τη μορφή της εναλλασσόμενης άσκησης της, κρίνεται ότι είναι ο προσφορότερος για την υπό κρίση περίπτωση τρόπος άσκησης της επιμέλειας, διότι εξασφαλίζει τη συμμετοχή και των δύο γονέων στην ανατροφή των παιδιών και ενισχύει τους δεσμούς τους με αμφότερους τους γονείς τους, περιορίζοντας έτσι τις αναπόφευκτα δυσμενείς επιπτώσεις που προκαλεί το διαζύγιο στην ψυχολογία και την εν γένει προσωπικότητά τους. Επίσης με την παραλλήλως προσδοκώμενη επίδειξη εκ μέρους των διαδίκων της αυξημένης υπευθυνότητας και ευαισθητοποίησης αλλά και συνεργασίας, πιστεύεται ότι θα αποκατασταθεί το απαραίτητο κλίμα γαλήνης, ηρεμίας, σταθερότητας και ασφάλειας, που είναι αναγκαίο για την

απρόσκοπτη εξέλιξη της συνολικής διαδικασίας ολοκλήρωσης της προσωπικότητας των ανηλίκων και ιδίως της Κ. που έχει ιδιαίτερα ταλαιπωρηθεί...". Υπό τις ως άνω παραδοχές, το Εφετείο, το οποίο, αφού δέχθηκε τυπικά και ουσιαστικά την έφεση του εναγομένου-αντενάγοντος και ήδη αναιρεσιβλήτου, εξαφάνισε την εκκληθείσα απόφαση, κράτησε και δίκασε την αγωγή της ήδη αναιρεσείουσας και την ανταγωγή του ήδη αναιρεσιβλήτου, τις οποίες δέχθηκε εν μέρει και κατένειμε χρονικά την άσκηση της επιμέλειας των ανήλικων τέκνων των διαδίκων, κατά τα ανωτέρω εκτιθέμενα. Ειδικότερα, έκρινε ότι α) ο εκκαλών, εναγόμενος-αντενάγων και ήδη αναιρεσιβλήτος, ουδέποτε κακοποίησε σεξουαλικά τη μεγαλύτερη ανήλικη θυγατέρα του, Κ., κατηγορία, την οποία του είχε προσάψει η εφεσίβλητη, ενάγουσα-αντεναγομένη και ήδη αναιρεσείουσα ή επέδειξε άλλη κακοποιητική συμπεριφορά σε βάρος της ίδιας ανήλικης ή απότομη στάση σε βάρος αμφοτέρων των ανήλικων τέκνων του, αλλά, αντίθετα, ήταν πολύ στοργικός πατέρας, ο οποίος, κατά τη διάρκεια της έγγαμης συμβίωσής του με την ενάγουσα-αντεναγομένη, εφεσίβλητη και ήδη αναιρεσείουσα, ασχολείτο συστηματικά με την ανατροφή και τη φροντίδα των τέκνων του, αλλά και τις οικιακές εργασίες του συζυγικού οίκου, ενώ, μετά τη διάσπαση της έγγαμης συμβίωσής τους, συνέχισε να επιδεικνύει την ίδια στοργή και φροντίδα για τα παιδιά του, β) η ενάγουσα-αντεναγομένη, εφεσίβλητη και ήδη αναιρεσείουσα αγαπάει τα ανήλικα τέκνα της, τα φροντίζει και τα περιποιείται, αδυνατεί, όμως, να διαχειριστεί την αρνητική της διάθεση προς τον εν διαστάσει σύζυγό της, επιχειρώντας πράξεις, οι οποίες, εν τέλει, προκάλεσαν ψυχολογική και συναισθηματική ανασφάλεια, κυρίως, στη μεγαλύτερη θυγατέρα της, ενώ, παρεμπόδιζε, με κάθε αφορμή, την επικοινωνία των ανηλίκων με τον πατέρα τους. Με βάση αυτές τις παραδοχές, το Εφετείο έκρινε ότι, προς εξυπηρέτηση του βέλτιστου συμφέροντος των ανήλικων τέκνων των διαδίκων, ώστε αυτά να εξελιχθούν σε ολοκληρωμένες προσωπικότητες, πνευματικά, συναισθηματικά και ψυχολογικά και να απολαμβάνουν -όπως πριν από την διάσπαση των γονέων τους- την αγάπη και φροντίδα αμφοτέρων, οι οποίοι μπορούν μεν να ανταποκριθούν με επάρκεια στα γονεϊκά τους καθήκοντα, αδυνατούν, όμως, μέχρι τώρα, να συνεννοηθούν ή να συνεργαστούν σε οποιονδήποτε τομέα, επιβάλλεται η χρονική κατανομή της επιμέλειας των ανήλικων τέκνων, όπως ειδικότερα, αναλυτικά, ορίζεται ανωτέρω, με δεδομένο, μάλιστα, ότι οι οικίες των διαδίκων βρίσκονται στην ίδια περιοχή (...) και έτσι αποφεύγεται η όποια ταλαιπωρία των παιδιών, τα οποία βρίσκονται (ανεξάρτητα με ποιον γονέα διαμένουν) στην ίδια γειτονιά και δεν παρεμποδίζονται οι σχολικές, εξωσχολικές και κοινωνικές τους δραστηριότητες. Έτσι, όπως έκρινε το Εφετείο, με πλήρεις και σαφείς αιτιολογίες, χωρίς αντιφάσεις ή ενδοιαστικές κρίσεις, ορθώς ερμήνευσε και εφάρμοσε τις ουσιαστικού δικαίου διατάξεις των άρθρων 1510, 1511, 1512, 1513, 1514 και 1518 του Α.Κ., όπως ισχύουν, μετά την αντικατάσταση ή την τροποποίησή τους με το ν. 4800/2021 και εφαρμόζονται και στην παρούσα αναιρετική δίκη. Συγκεκριμένα, το Εφετείο, ορθώς, αποφάνθηκε: α) ότι, ενόψει της διάστασης της έγγαμης συμβίωσης των διαδίκων, το βέλτιστο συμφέρον των ανήλικων θυγατέρων τους, ηλικίας, σήμερα, .. περίπου ετών η πρώτη (Κ.) και ... ετών η δεύτερη (Δ.-Π.), εξυπηρετείται με την ισότιμη συμβολή των γονέων τους και την ουσιαστική συμμετοχή αμφοτέρων στην ανατροφή και φροντίδα τους -όπως, άλλωστε, συνέβαινε, κατά τη διάρκεια της έγγαμης συμβίωσής τους- ώστε να περιοριστούν, κατά το δυνατόν, οι αναπόφευκτες δυσμενείς επιπτώσεις που προκάλεσε στα

ανήλικα ο χωρισμός των γονέων τους, να αποτραπεί η διάρρηξη των σχέσεών τους με τον ένα εκ των δύο και να εξασφαλιστεί, με τον τρόπο αυτό, η εξέλιξή τους σε ολοκληρωμένες προσωπικότητες, πνευματικά, συναισθηματικά και ψυχολογικά, εφόσον αμφότεροι (οι γονείς) είναι, με βάση τα πραγματικά περιστατικά, που δέχθηκε ότι αποδείχθηκαν, ικανοί και κατάλληλοι για την άσκηση της επιμέλειας και της φροντίδας τους και β) ότι, ενόψει των ιδιαίτερα τεταμένων σχέσεων των διαδίκων, που καθιστά ιδιαίτερα δυσχερή έως αδύνατη, τη δεδομένη χρονική στιγμή, την ταυτόχρονη άσκηση συνεπιμέλειας των ανήλικων θυγατέρων τους, ορθώς, επέλεξε, ως μορφή άσκησής της, τη χρονική κατανομή αυτής, εξειδικεύοντας τον τρόπο άσκησης στα επιμέρους θέματα, ιδιαίτερης σοβαρότητας ή βαρύτητας, την οποία οφείλουν να τηρήσουν οι διάδικοι, ανεξάρτητα από τις σχέσεις και τις διαφωνίες τους ή την αντίθεσή τους προς αυτή, θέτοντας ως υπέρτερο καθήκον αυτό του γονέα μορφή άσκησης της επιμέλειας, η οποία εναρμονίζεται με το σκοπό και το πνεύμα των ανωτέρω διατάξεων, όπως προεκτίθεται. Η ρύθμιση αυτή είναι απολύτως εφικτή, λόγω των προειρημένων συνθηκών και καταστάσεων, ενώ λόγω της γειννίασης των οικιών των εν διαστάσει συζύγων (διαδίκων) δεν παρεμποδίζονται οι κάθε είδους δραστηριότητες των ανηλίκων, Συνακόλουθα, οι λόγοι της αίτησης αναίρεσης, με τους οποίους προσάπτονται η ευθεία και η εκ πλαγίου παραβίαση των ανωτέρω ουσιαστικού δικαίου διατάξεων (άρθρο 559 αριθμ. 1 και 19 [και όχι 14, όπως εσφαλμένα επικαλείται η αναιρεσείουσα]), τυγχάνουν αβάσιμοι. Σημειωτέων ότι τα στην προσβαλλόμενη απόφαση διαλαμβανόμενα ότι ο τρόπος αυτός της χρονικής κατανομής της επιμέλειας μεταξύ των διαδίκων, ενδεχομένως, να βοηθήσει και στην εξομάλυνση των σχέσεών τους, την επίδειξη υπευθυνότητας και συνεργασίας, ώστε να αποκατασταθεί το κλίμα, γαλήνης, ηρεμίας, σταθερότητας και ασφάλειας, που είναι αναγκαίο για την απρόσκοπτη εξέλιξη της συνολικής διαδικασίας ολοκλήρωσής της προσωπικότητας των ανήλικων τέκνων τους, συνιστούν επιχείρημα του Δικαστηρίου προς επίρρωση της κρίσεώς του και όχι παραδοχή και, συνεπώς, ως τέτοιο, δεν πλήττεται παραδεκτώς αναιρετικά.

Κατόπιν αυτών και αφού δεν υπάρχει άλλος λόγος προς έρευνα, η υπό κρίση αίτηση αναίρεσής πρέπει ν' απορριφθεί και να διαταχθεί η εισαγωγή του παραβόλου στο Δημόσιο Ταμείο, ενόψει της ήττας της αναιρεσείουσας (άρθρο 495 παρ. 3 Β εδαφ. δ του Κ.Πολ.Δ.). Τέλος, πρέπει να καταδικαστεί η αναιρεσείουσα στα δικαστικά έξοδα του αναιρεσιβλήτου, που παρέστη και κατέθεσε προτάσεις, κατά παραδοχή του νόμιμου και βάσιμου αιτήματός του (άρθρο. 106, 179, 183, 189 παρ.1 και 191 παρ.2 του Κ.Πολ.Δ.), όπως ειδικότερα ορίζονται στο διατακτικό.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

ΑΠΟΡΡΙΠΤΕΙ την από 26-6-2021 (570/63/30-6-2021) αίτηση της Α. Κ. του Γ. για αναίρεση της 298/2021 απόφασης του Μονομελούς Εφετείου Πειραιώς.

ΔΙΑΤΑΣΣΕΙ την εισαγωγή στο Δημόσιο Ταμείο του παραβόλου, που έχει καταθέσει η αναιρεσείουσα.

ΚΑΤΑΔΙΚΑΖΕΙ την αναιρεσείουσα σε μέρος των δικαστικών εξόδων του αναιρεσιβλήτου, τα οποία ορίζει στο ποσό των δύο χιλιάδων επτακοσίων (2.700) ευρώ.

ΚΡΙΘΗΚΕ, αποφασίσθηκε στην Αθήνα, στις 21 Νοεμβρίου 2022.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΘΗΚΕ σε δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριό του, στην Αθήνα, στις 17 Ιανουαρίου 2023.

Η ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

[<< Επιστροφή](#)